

Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

Historický proseminář

IV. semestr: ***Metodologie a metody historikovy práce***

Přednášející: prof. PhDr. Václav Bůžek, CSc.

Témata přednášek

1. Aktuální problémy historické vědy v České republice I
2. Aktuální problémy historické vědy v České republice II
3. Metodologie, metody a techniky v postupu historikovy práce
4. Škola Annales a strukturální pojetí dějin kolektivních mentalit
5. Recepce školy Annales v české historické vědě
6. Historická antropologie – člověk jako aktér dějin a jeho myšlenkový svět
7. Průnik strukturálních, sociologizujících a antropologizujících přístupů k dějinám společnosti – cesta k syntéze
8. Kulturní dějiny – každodennost jako metodologické východisko
9. Symbolická komunikace – cesta k „novým politickým dějinám“
10. Postmodernistický vědecký diskurs – narativní přístup, lingvistický obrat, diskursivní analýza

Další témata (samostatné studium nebo seminární diskuse o textech)

1. Induktivní a deduktivní metody; přímá a nepřímá metoda
2. Diachronní a synchronní přístup k dějinám
3. Kvantitativní metody
4. Historické analogie a modely
5. Komparativní metoda, stratifikace a typologie
6. Reprezentativní výběr, sonda
7. Geografická metoda
8. Historickodemografické přístupy

Literatura historiografického, metodologického a obecně teoretického významu

a) povinná

Peter Burke, Francouzská revoluce v dějepisectví. Škola Annales (1929-1989), Praha 2004.

Richard van Dülmen, Historická antropologie. Vývoj, problémy, úkoly, Praha 2002.

Georg G. Iggers, Dějepisectví ve 20. století. Od vědecké objektivy k postmoderní výzvě, Praha 2002.

b) doporučená

Václav Bůžek, Výuka historie na univerzitách v České republice – tendence a perspektivy, Český časopis historický 105, 2007, s. 101-112.

Václav Bůžek – Katrin Keller – Eva Kowalská – Géza Pálffy, Společnost zemí habsburské monarchie 1526-1740 v české, maďarské, rakouské a slovenské historické vědě posledního desetiletí, Český časopis historický 104, 2006, s. 485-526.

Bohumil Jiroušek, Česká marxistická a marxisticko-leninská historiografie – možnosti a meze studia, Český časopis historický 104, 2006, s. 884-905.

Martin Nodl – Daniela Tinková (edd.), Antropologické přístupy v historickém bádání, Praha 2007.

Jiří Pešek, (Západo)německé dějepisectví poválečné doby mezi tradicí státně politické historiografie a „modernitou“ sociálních dějin, Český časopis historický 104, 2006, s. 558-592.

Svatava Raková, Věda mezi levicí a pravicí: politika ve výkladu národních dějin USA po druhé světové válce, Český časopis historický 104, 2006, s. 527-557.

Lucie Storchová (ed.), *Conditio humana* – konstanta či historická proměnná? Koncepty historické antropologie a teoretická reflexe v současné historiografii, Praha 2007.

Lucie Storchová, Jan Horský a kol., Paralely, průsečíky, mimoběžky. Teorie, koncepty a pojmy v české a světové historiografii 20. století, Praha 2009.

Dušan Třeštík, Myslet dějiny, Praha 1999.

Dušan Třeštík, Češi a dějiny v postmoderním očistci, Praha 2005.

Dušan Třeštík, Zápisník a jiné texty k dějinám, Praha 2008.